

OBJAŚNIENIA

do sporządzenia sprawozdania na formularzu MPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach

Dział 1, 2A, 2B, 2 C-1, 2 C-2, 2 C-3, 3, 4, 5, 6A, 6B – dane zbiorcze dla województwa wykonują, na podstawie danych uzyskanych z odpowiednich jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, służby wojewody zobowiązane do sporządzenia sprawozdania MPiPS-03.

Zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w publikacji Głównego Urzędu Statystycznego „Rocznik Statystyczny Województw” Warszawa 2006, w UWAGACH OGÓLNYCH: za osoby lub rodziny „na wsł” należy uznać osoby lub rodziny zamieszkujące obszar położony w granicach jednostek podziału administracyjnego nie posiadające statusu miasta.

Dział 1

ZATRUDNIENIE W JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ

Liczbę pracowników zatrudnionych (na podstawie umowy o pracę) należy podać wg stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, tj. 30 VI lub 31 XII. Należy uwzględnić wszystkich pracowników zatrudnionych bez względu na wymiar czasu pracy (nie dokonując przeliczenia na pełne etaty). Liczba zatrudnionych nie obejmuje pracowników przebywających na urloпах wychowawczych, opiekuńczych, bezpłatnych.

W Dziale 1 należy podać liczbę pracowników zgodnie ze stanowiskami wyszczególnionymi w zawartych umowach o pracę. Oznacza to, że np. kierownik ośrodka pomocy społecznej lub jego zastępca wykonujący jednocześnie obowiązki pracownika socjalnego powinni być wykazani wyłącznie w wierszu 24 /kierownicy/ lub 25 /zastępca kierownika/, natomiast nie powinni być wykazani np. w wierszu 28 /specjalista pracy socjalnej/.

Przez dyrektora, zastępcę dyrektora w wierszu 5 oraz kierownika w wierszu 24 należy rozumieć osobę kierującą (zarządzającą) daną jednostką (powiatowym centrum pomocy rodzinie lub ośrodkiem pomocy społecznej). Wiersz 24 nie obejmuje kierowników sekcji.

W przypadku jednostek realizujących jednocześnie zadania gminy i powiatu, pracowników należy wykazać zarówno w wierszach dotyczących PCPR (wiersze 4-22), jak również w wierszach dotyczących OPS (wiersze 23-40), w taki sposób, aby ten sam pracownik nie powtórzył się, był wykazany tylko raz. Stanowisko dyrektora całego ośrodka powinno być wykazywane w części dotyczącej OPS, czyli w wierszu 24. Jego zastępcy powinni być wykazywani w wierszu 6, jeżeli sprawują kontrolę nad realizacją zadań powiatowych lub w wierszu 25, jeżeli sprawują kontrolę nad realizacją zadań gminnych.

Specjaliści pracy z rodziną zatrudnieni w jednostkach realizujących jednocześnie zadania gminy i powiatu, powinni być wykazywani w wierszach 16 i 17, a nie w wierszu 40 dotyczącym pozostałych pracowników OPS.

W wierszach 50 do 53 dotyczących zatrudnienia w ośrodkach wsparcia, jeżeli osoba jest zatrudniona w więcej niż jednym rodzaju ośrodka wsparcia lub też dany ośrodek pełni więcej niż jedną funkcję, to należy ją wykazać w każdym z nich, pamiętając o tym, aby w wierszu ogółem (wiersz 49 ośrodki wsparcia) umieścić rzeczywistą liczbę zatrudnionych, tzn. daną osobę wykazać tylko jeden raz.

Dział 2A

UDZIELONE ŚWIADCZENIA - ZADANIA ZLECONE GMINOM

Za rodzinę należy uznać, zgodnie z art. 6 pkt 14) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Dział 2A wypełniamy zgodnie z zasadą, że w danym wierszu dotyczącym danego świadczenia na rodzinę, osobę i rodzinę należy wymienić tylko raz, bez względu na liczbę otrzymanych decyzji i świadczeń.

Na przykład w wierszu 2 zasiłki stałe ogółem w kolumnie 1, 4 i 5 wymienimy osobę i rodzinę tylko raz, bez względu na liczbę otrzymanych decyzji i zasiłków. Również w wierszu 1 sumarycznym wymienimy osobę i rodzinę tylko raz, bez względu na to, jaki rodzaj pomocy otrzymała.

Oznacza to, że w przypadku rodziny 3-osobowej, w której jedna osoba otrzymała decyzją zasiłek stały za miesiące marzec – grudzień okresu sprawozdawczego oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w ilości 30 godzin w okresie sprawozdawczym, wiersz 2 wypełniamy w następujący sposób:

	kolumna				
	1	2	3	4	5
Wiersz 1	1	X	suma kwot z wierszy 2,5 i 6	1	3
Wiersz 2	1	10 wyliczona kwota łączna* świadczeń w okresie sprawozdawczym	1	3
Wiersz 4	1	10 wyliczona kwota łączna* świadczeń w okresie sprawozdawczym	1	3
Wiersz 6	1	30 wyliczona kwota łączna* świadczeń w okresie sprawozdawczym	1	3

* kwota łączna świadczeń jest iloczynem liczby świadczeń przyznanych w danym okresie sprawozdawczym i kwoty świadczenia wymienionego w decyzji. Tak więc kwota łączna świadczeń w danym okresie sprawozdawczym wymieniona w sprawozdaniu jest wielkością „teoretyczną”, tzn. nie uwzględnia sytuacji, gdy dane świadczenia z różnych przyczyn nie są wypłacone w danym okresie sprawozdawczym.

W przypadku świadczeń refundowanych, sprawozdawczość prowadzi jedynie ta gmina, która wydaje i realizuje decyzję. Wielkości w sprawozdaniu nie są korygowane ani o refundacje, ani o zwroty w wyniku nienależnie pobranych świadczeń.

Przy zachowaniu tej zasady wypełniamy pozostałe działy Sprawozdania.

Za świadczenie należy przyjąć w przypadku:

- zasiłku stałego	- 1 zasiłek
- zasiłku celowego na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	- 1 decyzję przyznającą daną pomoc
- specjalistycznej usługi opiekuńczej dla osoby z zaburzeniami psychicznymi	- 1 godzinę usługi

Przyjmuje się, że w przypadku zasiłku stałego (wiersze 2 – 4) do składu rodziny (kolumna 5 "Liczba osób w rodzinach") nie wlicza się dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych ani pełnoletnich wychowanków rodziny zastępczej. Odnosi się to zarówno do osoby samotnie gospodarującej jak i do osoby w rodzinie, zgodnie z zasadami ustalania prawa do tego zasiłku.

W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (wiersz 6) należy wykazywać tylko te usługi które świadczone są w miejscu zamieszkania.

Ilość i wartość usług opiekuńczych liczona jest na podstawie decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka na te świadczenia. Jest natomiast pomniejszana o obowiązkową odpłatność klienta, jeśli taka odpłatność jest określona w decyzji.

W przypadku zmiany wysokości świadczenia, która nastąpiła w wyniku wydania kolejnej decyzji zmieniającej tą wysokość wstecz, świadczenie w nowej wysokości liczone jest w sprawozdaniu począwszy od miesiąca, w którym wydana została decyzja zmieniająca. Miesiące wcześniejsze zmienione tą decyzją liczone są wg kwot z decyzji zmienionej. Ma to na celu zachowanie poprawności danych w sprawozdaniach liczonych narastająco, tak aby wyniki za ten sam okres sprawozdawczy nie zależały od daty liczenia sprawozdania.

Dział 2B
UDZIELONE ŚWIADCZENIA - ZADANIA WŁASNE GMIN

Dział 2B wypełniamy, podobnie jak Dział 2A, zgodnie z zasadą, że w danym wierszu dotyczącym danego świadczenia na rodzinę, osobę i rodzinę należy wymienić tylko raz, bez względu na liczbę otrzymanych decyzji i świadczeń.

Za świadczenie należy przyjąć w przypadku:

- zasiłku okresowego	- 1 zasiłek
- schronienia	- 1 nocleg lub 1 zasiłek na 1 nocleg
- posiłku	- 1 posiłek lub 1 zasiłek na 1 posiłek

Przez posiłek rozumiemy 1 danie gorące.

W wierszu 10 wyszczególniamy wszystkie rodziny otrzymujące tę formę pomocy na podstawie art. 17, ust. 1, pkt 3 i pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593.

U w a g a – za osobę (osoby), której decyzją przyznano świadczenie, w przypadku posiłków w szkole, należy przyjąć dziecko (lub dzieci), które korzystało z tego świadczenia, a nie matkę lub inną osobę, na którą została wystawiona decyzja.

- ubrania	- 1 decyzję przyznającą to świadczenie
- usługi opiekuńczej	- 1 godzinę usługi
- usługi opiekuńczej specjalistycznej	- 1 godzinę usługi
- zasiłku celowego na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podst. przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ	- 1 zasiłek
- zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	- 1 zasiłek
- zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego	- 1 bilet
- pogrzebu	- liczbę osób zmarłych
- pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie	- 1 zasiłek, 1 pożyczka, 1 decyzja przyznająca pomoc w naturze

Przyjmuje się, że w przypadku zasiłku okresowego (wiersze 2 – 8) do składu rodziny (kolumna 5 "Liczba osób w rodzinach") nie wlicza się dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych ani pełnoletnich wychowanków rodziny zastępczej, zgodnie z zasadami ustalania prawa do tego zasiłku.

Do wierszy 10 (Posiłek ogółem) i 11 (Posiłek w tym dla: dzieci) należy przenieść odpowiednie informacje ze sprawozdania DOŻYWIANIE z Działu III, kolumny 2 (Ogółem) w następujący sposób:

- do kolumny 1 (Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie) osoby z wiersza 1 (Liczba osób korzystających z posiłku);
- do kolumny 2 (Liczba świadczeń) ilość świadczeń z wiersza 8 (Liczba posiłków);
- do kolumny 3 (Kwota świadczeń w zł) kwotę z wiersza 13 (Koszt świadczeń w zł);
- do kolumny 4 (Liczba rodzin) rodziny z wiersza 6 (Liczba rodzin);
- do kolumny 5 (Liczba osób w rodzinach) osoby z wiersza 7 (Liczba osób w rodzinach).

W wierszach 13 i 14 (Usługi opiekuńcze ogółem i w tym: specjalistyczne) ilość i wartość usług opiekuńczych liczona jest na podstawie decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka na te świadczenia. Jest natomiast pomniejszana o obowiązkową odpłatność klienta, jeśli taka odpłatność jest określona w decyzji.

Do wiersza 21 (Inne zasiłki celowe i w naturze) należy przenieść odpowiednie informacje ze sprawozdania DOŻYWIANIE z Działu II, kolumny 2 w następujący sposób:

- do kolumny 1 (Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie) osoby z wiersza 1 (Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie);
- do kolumny 3 (Kwota świadczeń w zł) kwotę z wiersza 5 (Koszt świadczeń w zł);
- do kolumny 4 (Liczba rodzin) rodziny z wiersza 2 (Liczba rodzin);
- do kolumny 5 (Liczba osób w rodzinach) osoby z wiersza 3 (Liczba osób w rodzinach).

Wiersze 27 (Poradnictwo specjalistyczne), 28 (Interwencja kryzysowa) i 29 (Praca socjalna) nie są wliczane do wiersza 1 (Razem).

Nienumerowany wiersz umieszczony pod tabelą Działu 2B „Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej” zawiera dane dotyczące odpłatności gminy za pobyt osoby skierowanej do DPS i nie należy go ujmować w wierszu 1 (Razem). W kolumnie 2 „Liczba świadczeń” wykazywana jest liczba miesięcy pobytu w DPS, za które wnoszona jest opłata. Natomiast w kolumnie 3 „Kwota świadczeń w zł” wykazywana jest wyłącznie ustalona opłata gminy za pobyt bez uwzględniania ewentualnych opłat wnoszonych przez gminę za osoby nie wywiązujące się z tego obowiązku.

W przypadku zmiany wysokości świadczenia, która nastąpiła w wyniku wydania kolejnej decyzji zmieniającej tą wysokość wstecz, świadczenie w nowej wysokości liczone jest w sprawozdaniu począwszy od miesiąca, w którym wydana została decyzja zmieniająca. Miesiące wcześniejsze zmienione tą decyzją liczone są wg kwot z decyzji zmienionej. Ma to na celu zachowanie poprawności danych w sprawozdaniach liczonych narastająco, tak aby wyniki za ten sam okres sprawozdawczy nie zależały od daty liczenia sprawozdania.

Dział 2C-1

POMOC MAJĄCA NA CELU ŻYCIOWE USAMODZIELNIENIE I INTEGRACJĘ ZE ŚRODOWISKIEM DLA OPUSZCZAJĄCYCH

W wierszach 1, 5, 9, 13, 17, 21, 25, 29, 33 należy wskazać jedynie tę liczbę rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, itd. z których osobom udzielono pomocy mającej na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, które znajdują się na terenie powiatu wykazującego dane w tym dziale.

Dane w odpowiednich wierszach należy wykazać dla ostatniej rodziny zastępczej, placówki opiekuńczo – wychowawczej, itd. wskazanej w wywiadzie dla osób ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie (Cz.VIII) w pozycji „Ostatnie miejsce pobytu przed usamodzielnieniem”.

Dział 2C-2

RODZINY ZASTĘPCZE

Za osobę, której decyzją przyznano świadczenie (kol. 1) należy uznać dziecko, lub dzieci, na które przyznawane jest świadczenie lub w przypadku wierszy 24, 32, 40, 41 dorosłego członka rodziny zastępczej, na którego wypłacane jest wynagrodzenie.

W liczbie dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej (kol. 5) należy uwzględnić wszystkie dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, a nie tylko przyjętych w danym okresie sprawozdawczym. W kolumnie 5 nie są liczone dzieci własne.

Podczas pozostawania w gotowości pełnienia zadań pogotowia rodzinnego nie ma umieszczonych w pogotowiu dzieci, zatem dla wiersza 41 (wynagrodzenie osoby pozostającej w gotowości pełnienia zadań pogotowia rodzinnego) kolumna 5 (Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej) powinna być wyzerowana. Jeżeli rodzina o charakterze pogotowia rodzinnego ma w okresie sprawozdawczym również dzieci spokrewnione, to wtedy będą one wykazane w odpowiednim wierszu dla rodziny spokrewnionej w zależności od otrzymanego na te dzieci świadczenia.

W wierszach 24, 32, 40 i 41 dotyczących wynagrodzeń osób za pełnienie funkcji rodziny zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem, w tym wielodzietnej, specjalistycznej oraz o charakterze pogotowia rodzinnego w kolumnie 3 „Kwota świadczeń w zł” należy wykazać całą kwotę wypłacaną zawodowej rodzinie zastępczej, w tym również ½ składki emerytalno-rentowej i całą składkę zdrowotną opłacane przez rodzinę z otrzymanego wynagrodzenia, jak również odprowadzaną przez powiat zaliczkę na podatek dochodowy. Nie są natomiast w tych wierszach wykazywane: druga część składki emerytalno-rentowej, stanowiąca koszt ośrodka oraz kwota odprowadzana przez powiat na tzw. Fundusz Pracy.

Dział 3

RZECZYWISTA LICZBA OSÓB I RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

Dział 3. „Rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną” wypełniamy przy zachowaniu zasady, iż dana rodzina korzystająca ze świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych, a także zadań własnych wystąpi tylko raz w wierszu 2 (otrzymała świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych), tylko raz w wierszu 3 (otrzymała świadczenia przyznane w ramach zadań własnych), a także tylko raz w wierszu 1 (otrzymała pomoc niezależnie od źródła finansowania - zadania zlecone - własne).

Przykład 1.

Rodzina 5-osobowa – mieszkająca w mieście (mąż, żona i troje dzieci), w której osoby otrzymały:

mąż – zasiłek okresowy w styczniu, lutym i następnie w kwietniu i maju oraz zasiłek celowy w lipcu

żona – zasiłek stały w okresie czerwiec – grudzień.

Wiersze 1-5 należy wypełnić w następujący sposób:

			kolumna			
			1	2	3	4
Wiersz 1	mąż żona	- korzystają z pomocy bez względu na źródło finansowania (zlecone – własne)	2	1	-	5
Wiersz 2	żona	- zasiłek stały	1	1	-	5
Wiersz 3	mąż	- zasiłek okresowy oraz zasiłek celowy	1	1	-	5
Wiersz 4		-	-	-	-	-
Wiersz 5		-	-	-	-	-

Przykład 2.

Rodzina 6-osobowa – mieszkająca na wsi: mąż, żona, 2 dzieci, teść, teściowa - otrzymująca:

mąż – zasiłek okresowy przez 5 miesięcy

żona – zasiłek stały w okresie październik – grudzień

pierwsze dziecko (chłopiec) – posiłek w okresie styczeń – czerwiec

drugie dziecko (dziewczynka) – ubranie w miesiącu sierpniu

teściowa – zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne oraz bilety kredytowane w maju i czerwcu

teść – specjalistyczne usługi opiekuńcze w okresie marzec – grudzień

Sposób wypełniania tabeli:

		kolumna			
		1	2	3	4
Wiersz 2	żona - zasiłek stały	1	1	1	6
Wiersz 3	pierwsze dziecko - posiłek drugie dziecko - ubranie teściowa - zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne oraz bilet kredytowany	5	1	1	6
	mąż - zasiłek okresowy teść - specjalistyczne usługi opiekuńcze				
Wiersz 1	mąż - zasiłek okresowy żona - zasiłek stały teść - specjalistyczne usługi opiekuńcze teściowa - zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne oraz bilet kredytowany	6	1	1	6
	pierwsze dziecko - posiłek drugie dziecko - ubranie				
Wiersz 4	-	-	-	-	-
Wiersz 5	-	-	-	-	-

W przypadku pomocy w formie kolonii, obiadów w szkole, ubrania, schronienia, za osobę otrzymującą decyzją świadczenie należy uznać dziecko, ewentualnie dzieci korzystające z tego świadczenia.

Podany powyżej sposób wypełniania tabeli pozwoli na wykazanie faktycznej liczby osób, którym decyzją przyznano świadczenie (a także liczby rodzin oraz liczby osób w tych rodzinach) w ramach zadań zleconych - wiersz 2, własnych - wiersz 3 oraz korzystających z

pomocy bez względu na sposób finansowania (zlecone, własne) - wiersz 1. Pozwoli to uniknąć w danym wierszu 1, 2, 3 zawyżenia liczby rodzin i osób korzystających z danego rodzaju pomocy.

Wiersz 1 nie będzie więc sumą wiersza 2, wiersza 3 i wiersza 4.

Zarówno w wierszu 1, 2 i 3 nie podajemy osób, którym pomoc została udzielona wyłącznie w formie pracy socjalnej. Osoby, rodziny, liczbę osób w tych rodzinach otrzymujące tę formę pomocy wykazujemy wyłącznie w wierszu 5.

Oznacza to, iż osoba (rodzina), która otrzymała pomoc w formie: zasiłku stałego, zasiłku okresowego, biletu kredytowanego, zasiłku celowego oraz której udzielono pomoc w formie pracy socjalnej zostanie wykazana raz w wierszu 1 (korzysta z pomocy społecznej), raz w wierszu 2 (zasiłek stały), raz w wierszu 3 (zasiłek okresowy, celowy, bilet kredytowany), oraz raz w wierszu 4 (otrzymała pomoc w formie pracy socjalnej). Analogicznie wykazywani są członkowie rodzin w kolumnie 4.

Dział 3 „LICZBA OSÓB I RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ” obejmuje łącznie osoby lub rodziny objęte pomocą społeczną wyszczególnioną w działach 2 A, 2 B, 2 C – 1, 2 C – 2, 2 C – 3.

W przypadku ośrodka realizującego TYLKO zadania gminy:

- wartości wiersza 2 (Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych) powinny być równe wartościom odpowiednich kolumn wiersza 1 Działu 2A;
- wartości wiersza 3 (Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych) powinny być równe wartościom odpowiednich kolumn wiersza 1 działu 2B;
- wartości wiersza 4 (Praca socjalna) powinny być równe wartościom odpowiednich kolumn wiersza 29 (Praca socjalna) w Dziale 2B.

Te zależności nie mają zastosowania w ośrodku realizującym zarówno zadania gminy jak i powiatu. Należy również pamiętać, że te same rodziny (osoby) mogą otrzymywać jednocześnie różne formy pomocy wykazywane w Działach 2-C1, 2-C2, 2-C3, natomiast w Dziale 3 rodziny (osoby) będą wykazane tylko raz.

Dział 4

POWODY PRYZNANIA POMOCY

Charakteryzując rodzinę z punktu widzenia powodu przyznania pomocy należy podać wszystkie przyczyny trudnej sytuacji życiowej wymienione w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593. Oznacza to, iż w jednej rodzinie może wystąpić kilka przyczyn przyznania pomocy, np. bezrobocie, alkoholizm itd., a więc dana rodzina winna być wykazana w kilku odpowiednich wierszach.

Przykład:

Rodzina otrzymuje pomoc z powodu trudnej sytuacji życiowej spowodowanej np. bezrobociem i alkoholizmem. Rodzinę tę należy wykazać raz w wierszu 6 (bezrobocie) oraz raz w wierszu 13 (alkoholizm).

Za rodziny wielodzietne należy uznać rodziny posiadające 4 i więcej dzieci.

Za osobę lub rodzinę, której powodem przyznania pomocy było „UBÓSTWO” – wiersz 1 należy uznać osobę lub rodzinę w której dochód na osobę był RÓWNY LUB NIŻSZY od kwot wymienionych w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Nie należy liczyć w tym dziale rodzin zastępczych.

Dział 5

TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

Dział 5. „Typy rodzin objętych pomocą społeczną” - należy wypełniać wyłącznie w okresach rocznych, tj. za I-XII.

Przy wypełnianiu tego formularza należy uwzględniać ogólną zasadę, że rodzina objęta pomocą występuje, **tylko raz** w wierszu 1 niezależnie od rodzaju, formy, liczby oraz źródła finansowania udzielonej pomocy. Natomiast w zależności od jej typu i składu (liczba osób, liczba dzieci) może wystąpić również w wierszach 8, 16 i 21.

Przykład:

Rodzina 5-osobowa (mąż, żona, troje dzieci), w której przeważającym źródłem utrzymania jest emerytura lub renta.

Rodzinę tę należy wykazać w wierszach:

1 oraz 6

8 oraz 11

21 oraz 25.

Rodzina ta nie zostanie natomiast wykazana w wierszach 16-20, gdyż nie jest rodziną niepełną.

Za rodzinę niepełną należy uznać rodzinę, w skład której wchodzi jedno z rodziców (matka lub ojciec) z dzieckiem (z dziećmi).

Za rodzinę emerytów i rencistów należy uznać rodzinę, w której wyłącznym lub głównym (przeważającym) źródłem utrzymania jest emerytura lub renta.

Dział 5 „TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ” obejmuje łącznie osoby lub rodziny objęte pomocą społeczną wymienione w działach 2A,2B,2C-1,2C-2,2C-3.